

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

De canticorum originali ratione

[urn:nbn:de:bsz:31-300776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300776)

Primus tractatus
de canticorum originali ratione.

Quoniam vobis nec saltasti
lamentanimus et non plan-
cistis. Precentor noster chri-
stus amator innocentie vobis
huit exemplis innocentium pue-
rorum pro nostra eruditione pluries vti. nunc
ad humiliatiōem. nunc ad simplicitatem.
ut essemus paruuli non sensibus sed malit-
cia. Hunc vero nos comouet ad spirituale
canticorum exercitationem. ponens coram
oculis pueros cantantes in foro. Neque enim
parum refert pueros sic vel sic assuescere in
musicis et cantibus: putat Aristoteles. politisans
docuit. et in bene instituta comunitate con-
uenit obseruari. Hos autem quos in do-
mino pueros vel infantes nouiter genitos
effecit noua regeneratio. sic decet et expedit
in foro presentis exilij frequentare canticum
nunc exultationis ad saltandum spirituale
ter/nunc lamentationis penitentialis ad pla-
gendum. Habemus in exemplum sacre scri-
pture librum in quo sunt iuxta visiones E-
zechiele lamentationes carmen et cetera. Co-
cordat illud apostoli Gaudere cum gaude-
ntibus. flere cum flentibus. quod tempus flen-
di et tempus ridendi. Subditur consona
verbo posito. tempus plangendi et tem-
pus saltandi. Cum autem iuxta posteri-
us elucidanda sit aliquod canticum sensuale
vel animale. sit canticum rationale vel mo-
rale. sit canticum mentale et diuinale. De-
scribemus sub triplici tono naturam et ori-
ginem canticorum cum suis habitudinibus.
Docebit primum historia. secundum queret
philosophia. tertium theologia declarabit.
Narrat historia sacra prope Genesis initi-
um cui ratio supposita fide concordat. quod
Tubal fuit pater canentium in cythara et or-
gano. Quo tempore vixit ante diluuium con-
stat illos non fuisse quos gentilium littere
tradunt carminum et organorum primos inuen-
tores. Sic historia capit veram canticorum
noticiam et causam. promittit ex fide. quod credi-
dimus aptata esse seculo verbo vite. et quod for-
mato Adam communicata est ei plenitudo
scientie quantum conueniebat illi quo totus
humi generis principium velut in suo se-
minario residebat. nedum in esse nature sed
in bene esse morum et doctrine. Coniungimus

hoc ideo. quod post sopores adductis ad se
etis animantibus imposuit cunctis nomi-
na sue proprietati naturali consona. Neque ta-
le aliquid facere potuisset sine cognitiōe que
tamen sensibus participata non erat. Op-
tuit igitur quod et alio id atque a summo sum-
psisset. Modus alter sumendi cantico-
rum originem fuit ductrice experientia. nunc
in illis regionibus. nunc in istis. quibus mu-
sica et nunquam fuerat vel secundum Aristoteles. et sequa-
ces de eternitate erroris fuerat infinites va-
riata et absque numero defecerat atque redies-
rat secundum transmutabilitates nature cuiuslibet
mutabilis innumerabiles. Additur
modus alter qualis a Tullio ponitur du-
yenatur quanta sit eloquentie si sapientie
iungatur utilitas. qua factum esse dicitur ut
homines prius agrestes neque ciuilitate ne-
que politice neque moraliter conuiuantes/
conuenirent in unum. modo pagum. mo-
do domum. modo ciuitates. modo prouin-
tiam. modo regnum. qui simul ita iuncti
adunati. varias tam ad necessitatem quam ad
voluptatem studio vehementi compererit
artes. quoniam ubi intendis ingenium
valet. et iuxta poetam. Labor omnia vincit
improbis et duris egens in rebus ege-
stas. dum sequens ad priores aliquid rati-
ocinatione docta supaddit. Prestabat inua-
men. apta complexio ad ista vel ad illa. O-
cium namque liberum datum aliquibus. Sic
apud egyptios tradit Aristoteles. aliquos con-
quisitis que ad vitam erant necessariis. pro-
pter admirari cepisse philosophari. Por-
ro narrat Augustinus. libro de ordine. radices
vnam non dissonam prioribus his que al-
to videntur sumpta principio. Loquens
itaque de virtute vnitatis quam inquit et fa-
cit amicitia. non dubitat ponere quamlibet
scientiam ex amicitie et vnitatis appetitu
manasse. Dicebat Aristophanes teste Ar-
istotele. primo politicorum. hanc esse amicorum con-
ditionem ut vnus esse vellet alter. vel vnus
in altero. Non dissona ad verba Iohannis.
Qui manet inquit in caritate in deo manet
et deus in eo. Et apostolus dicit. Qui ad-
heret deo vnus spiritus est. Verum nei-
quit fieri talis transmutatio qua vnus ami-
corum suo esse quod habet in proprio genere de-
dito. conuertatur in alterum. Jam quippe
non maneret alter amicorum. et ita nullo pa-
cto essent duo. sed vna natura. quo quod ab-
surdius poni non potest. Propriam enim

vocem ignorabant nonnulli hereticorum
 ut almaricus et begardi dum ita desipere
 comperti sunt. Uniuntur igitur amici nō
 illo sed alio quo fas habent modo. Hinc
 fuit inter homines et precipua cura sermo
 nis mutui. quo latentes cordis sui passio
 nes et cogitationes consilia et amores/ cō
 modissime cōmunicarent iocunde q̄ con
 niuerent. Facta est proinde super locutiōi
 bus ars. que scribendo valeret apud absen
 tes se sibi manifestare. hec est grammatica
 cōgrue loqui docens et scribere. Postmo
 dum fuit evitanda deceptio circa veritatis
 inquisitionem. cum regulis illationū quas
 logica ob hoc orta tradit. Fuerunt insuper
 amicorū amicitie non quomodolibet. sed
 vtiliter. delectabiliter. et efficaciter iudicā
 de. q̄ in rhetorica facere positum est. q̄m
 possumus appellare logicam moralem. eo
 q̄ ad moralis philosophiē p̄ncipia viam
 habet. sicut logica scientiis speculatiuis ob
 sequitur. in quibusvis sermonis precisior
 sine tropis viget et figuris. Ventum est cō
 sequenter ad mathematicas disciplinas. q̄
 plurimum conferunt artibus mechanicis
 sine quibus vita civilis non agitur. confe
 runt preterea conuictu i amicorū quo fiat
 vita p̄sens ornatior atq̄ iocundior. Sic
 inter ceteras artes p̄parata est mago plau
 su/ musica et ad diuinas res atq̄ ceremoni
 as/ tandem adhibita. Hinc apud ruricolos
 et pastores/ bucolica carmina vel egloge.
 comedie leges. hinc acriter satire. hinc p̄
 modum grandioribus ampulose tragedie.
 hinc deniq̄ metroꝝ heroicorum elegiacorū.
 iambicorū. zaphicorū. et aliorū ve
 lut innumerabilis multitudo. **U**ides
 quemadmodum musica suum cepit a na
 tura et ab amore/ vnitatem q̄ p̄modū. que
 creuit adhibitis per artem regulis et nume
 ris. Quis vtiq̄ non aduertat/ homines si
 cut ad loquelam/ sic ad quandam musicā
 velut ab infantia et puericia pronos esse.
 quā inclinationem ars et vsus perficiunt.
Hinc animaduersum est/ triplicem esse
 partitionem musice. sicut potest ipse sonus
 causas tres habere. Unus enim fit statu. al
 ter pulsu. alter voce vel cantu. Tres obin
 de musas fictio poetica dedit. puta Varro
 ne refert Augusti. quas ideo postea dixert
 nouem/ p̄pter totidem imagines/ ab excel
 lentissimis sculprozibus cum quadam sus

perandi intentione depictas. **C**omptū
 est insuper/ tres dumtaxat in numeris so
 noris/ portiones esse delectabiles. Diates
 serō. diapente. diapaſon. quas vulgari mo
 do nominamus. tertiam. quintā. et octauā
 Nec sunt plures deinceps que non reducā
 tur ad istos. quemadmodum sexta et quin
 ta super octauam. et rursus octaua duplex
 Et ita per ascensum/ quantum vel vox vel
 ratio fas habuerit. que conquisitio suā ha
 bet artem propriam/ tā speculatiue q̄ pra
 ctice traditam cui musice nomen damus.

Docuit amplius experientia mirabiles
 fieri mutationes per musicam sensualem.
 de qua iudicat tanq̄ de obiecto p̄prio auris
 corporalis et que sola videtur apud vulga
 res cognita vel considerata. **T**estes sunt
 historia cū philosophis et medicis ut mar
 rianus et bontius. quibus non discordat
 sacra scriptura de David et Delizeo filiis
 q̄ p̄phetarum. Nonne philosophus politi
 cans docet in policia bene instituta/ curā
 de musica p̄cipue p̄ iuuenibus habendam
 esse. que sit ad temperantiam et virtutem
 idonea. non petulans. non dissoluta. non
 agrestis. non irritans. sed nec animos mu
 liebriter emolliens. **F**lorant siquidem ex
 dictis Aresto. vlti. polit. expositores sui. q̄
 tuor esse species melodie quas ipse denomi
 nat vel a rectoribus vel a patrijs videntibus
 eis/ vna vocatur mistolidista. secunda lidi
 sta. tertia dorista. quarta frigista. **P**rima
 mouet ad compassionem. secunda mollit
 ad concupiscentiam. tertia ad virilitatem
 que stabilis est et virilis in qua sunt iuue
 nes instruendi vel exercendi. quarta rigidi
 or est rebermentior q̄/ rapiens animos ad
 terribilia vel aggredienda vel sustinenda.

Porro. iuxta varietatem complexionū
 variatur complacentia et iudicium melo
 diarum. imo et traditio quam frequētat ec
 clesia de varietate tonorum octo/ posset ad
 hanc melodiarum diuersitatem appropri
 ari. ut q̄ prima est septimi toni. secūda q̄n
 ti. tertia primi. quarta tertij. **P**osset alte
 ra fieri distinctio musice. quoniam alia est
 aptior ad diuinum cultū p̄ deuotiōe. nūc
 leta. nunc lugubri. nunc pia. nūc iubilanti
 Quedā potior est p̄ moꝝ disciplinatione
 Altera iocundior et suauior in amicabili
 seu civili cōuersatione. Aut dicam⁹ q̄ vna
 est heroica. altera diuina. quedā moralis et

De canticorum

politica. altera sensualis et animalis p p u s
croz vel impfectoz recreatione. **A**ut rur
sum addamus q vna magis couenit in sa
tira. quedam in tragedia. quedam in come
dia. quedam in bucolicis. quedam in odis
vl' lyricis. **A**ut postremo fm varietatem ho
minu. alia fortibus et virtuosis couenit. a
lia lubricis et voluptuosis. alia subtilibus
et ingeniosis. alia bestialibus et stolidis.

Valissimam omniu esse tradit **A**restot.
fistulatioem. qua ideo pallas abiecit / suaz
videns in aqua ex tibijs buccam inflari. h
sumpsit poetica fictio necnon illud q **V**i
das rex. buccas habuit asininas. eo q suo
iudicio Pan deus pastoz fistulans **A**pol
lini pferbatur citharisanti. **D**enique quot
sunt hodie qui tympanum gallice tabour
cum fistula citius ac hilarius audiunt q cy
tharam aut psalterium. Ita rursus sic au
bus sic hominibz / suus cuiqz cantus placz
et cui factus est vel aptatus. **P**retereun
dum vero censemus / quemodum ad res di
uinas reputabant gentiles carmina tran
stulerunt execrabili superstitione. quo factu
est vt qui sine deo vero erant / ludificarentur
a dijs illis. de quibz in psal. Omnes dii ge
tium demonia. **O**tesunt quippe artes ma
gice carminibus vtentes / quas incan
tationes vocant. quarum effectus mirabi
les / nedum poete. nedum ipsi idolatre com
memorant. sed attestatur scriptura sacra cu
expositoribus. **U**nde dicitur i **E**xodo. de
maleficis pharaonis q fecerunt simile ad
Doylen in pms duobus signis. et hoc p
incantationes egyptias et archana dei. ita
dicit textus. **V**erum exquisitior de carmi
nibus istis sermo non expectetur hic et nuc
Latissimus enim est / et seorsum debet sue
queri cause vel effectus. **H**abet subinde
musica sensualis que consistit in modula
tione vocis suam artem. cuius artis velut
alphabetum quoddam traditum in gama
manuale sub sex vocibus vel notulis. vt. re
mi. fa. sol. la. de quo non est hic declaratio
facienda. sed supponenda simul qua ratio
ne seruit musico cuilibet instrumento no
tulationis huiusmodi peritia. **S**ed nec de
metroz legibus numeris varietate in po
stremo de gestulationibus aliud tradere
disposuimus. **P**lacuit tamen annotare
ppter reuerentiam scripture sacre / nonnul
la vasoz vel instrumentoz musicaliu no

mina. **Q**uoniam pariter monet nos ratio
nature consona. **P**osuit itaqz **P**lato corp
bus animas assistere taqz motores suis or
bibus et organis. qd satis in celo **A**restot.
et fides recipiunt de intelligentijs. quas vl'
angelos vel virtutes fides appellat. **V**eruz
de nostris intellectibus necnon de bruto /
rum formis / non coueniunt cum **P**latone
quia ponunt animas inherere corporeibz
cum materia constituere compositum. **L**o
cordat tamen vtraqz positio sup hoc q fm
varietatem formaz / reperitur varietas i cor
poribus. **H**inc illud phic apud **B**oetium
de huiusmodi formis loquentis ad deum
p consona membra resoluus. **H**inc pteca
vifononi tradunt animas insequi corpo
ra. quanqz verior est locutio / corpora suas
animas insequi tanqz instrumenta causas
principales suas. **C**oaptemus hanc si
militudinem rei nostre / dicentes q ars imi
tatur nature / cognoscens quedam esse can
tica quoz modulatio fit aptius per vnum
genus instrumentoz. et alia per aliud. si
mul vt minus fastidiret / varietas fabrica
uit sibi vasa diuersa musicorum instar na
ture / dans diuersis cantibus organa valde
distantia magnitudine. figura. materia qz
sicut natura dedit animabus apra sibi cor
pora. vnde corp^o animalis vocat **A**resto.
organicum qui de manu hominis dicit ip
sam esse organum organoz. **E**cce causas
multiplicationis vasoz musicoz duas q
sunt delectabilitas pro varietate. et idonei
tas pro consonabilitate. **Q**uid si tertia ad
diderimus causam p misterijs et intellecti
bus sapientius occultatis apud indignos
et hebetes que panduntur studiosis soler
tibus et deuotis. **Q**uamuis autem ser
mo de misterijs instrumentoz / locum ma
gis haberi videatur in morali musica / vel
intellectuali qz sensuali. nihilomin^o admo
nent nos verba christi / non esse pretereun
dam vasozum musicoz interpretationem.
Primum quia facit in preassumpto verbo
mentionem de tibijs fm **L**uce narratioez
Lantauimus vobis inquit tibijs et no sal
tatis. **D**ebinc xpus in parabola filij pdigi
refert seniozem fratrem cum appinqualz
domui symphoniam audisse et choz pzo
inde psalmi quos de se scriptos asserit. ple
ni sunt noibus instrumentoz. p quibz satis
ad pnsens fuerit vltimu sumere psalmumve

lut exponendum **L**audate dominum in sanctis eius. **H**oc ista est vox anime dei/for mis ac deuote que post contemplationem vel meditationem sursum directam et deorsum p omnia videt quaquaversum. Quoniam pleni sunt celi et terra gloria domini. Tunc dilatato mentis ore. iubilat exultare et clamat ad omnem generaliter creaturam. **L**audate dominum in sanctis eius. Et cum seraphi clamante sibi. Sanctus sanctus sanctus dominus deus sabaoth. Pleni sunt celi et terra gloria tua. **P**ossumus sanctos eius (si sobrie sapiamus) accipere primum et filium cum sancto spiritu. qui sunt tres persone sed vnus deus et dominus et vnus sanctus. Aut sancti sunt dei nomina eius sacratissima. Sunt omnia quod domino cultu specialiore sacra aut certe sancti domini sunt omnes spiritus consummata iam beatitudine deo primum. aut sunt homines exaltati a terra quasi iam sine terra. qui typo christi trahunt omnia ad se per contemplationem dilectionem et laudem oia referendo ad gloriam conditoris. Tales imitatur anima dei formis/qua ut has proumpe laudes dicimus. **L**audate dominum in sanctis eius. **H**anc impleuerat animam dominus laude sua. saginauerat eam cum bis eterne satietatis. repleuerat in bonis desiderium suum. et ut a quile iuuetatem renouauerat quod in labijs exultationis laudaret os eius et eructaret verbum bonum. **L**audate dominum in sanctis eius. **U**ult hec anima regrediens de cella vinaria aut certe putat omnes sentire. quod sentit de domino in bonitate propter a sibi complacet in laude domini. **C**ongratulatur omni collaudati. que etsi non habeat iustionis in oibus audacia ut laudent. fiducia nihilominus accipit cohortationis applausus et iocunditatis cum alacritate tripudio et coexultatione. laudate dominum in sanctis eius. **S**cit vltima nedum sui sed oim beatitudinem in domini laude positam. quibus non eodem gradu. sicut non oia ex quo participat domini cognitionem et liberam et voluntate dilectionem. **S**icut propterea diuersi sunt status in hominibus etiam libertatis arbitrium. duo precipue vnusque per fidem et spem ambulat. alius patrie vbi perpetua finis et termini stabilitate vacat anima beata. videt. amat. laudat. **E**xerceam quod hinc in terris vocem laudis quam nobis preuere/ret in celis. Dicat vnusquisque viatorum profer tim ecclesiasticorum et dedicatoz laudibus dei. **D**is spiritus laudet dominum. **U**is autem scire oia

que et qualis sit vita tua/nō pudeat te per phiam erudiri que vitam cuiusque rei potest in opatione debita nature. alioquin sine operatione quali scilicet sit illa sibi debita potius mortua dicitur aut dormitas quam viuens. **P**erge vltimis cum phia usque dum occurrat sapia diuina que se querentes preoccupat. et h docet te. quoniam propria et finalis opatio hominis est cognitio summi dei cum fruitione et laude sua. viuens igitur homo et quantum laudat anima tua dominum. **E**st et istic iter quo ostendit dominus salutare suum. **Q**uare noli conqueri dum laudas. quasi nihil agas. quasi non dum per omnia capias. laus est magnam tibi crede periculum sibi. magnam valde etiam dum gratias sit. imo maius dum gratias sit. **C**ertum hoc habebat anima deuota quem introduximus dicentem. laudate dominum in sanctis eius. **Q**uod si vellemus in his et singulis que sequuntur immorari que sit firmamentum virtutis dei que sint virtutes eius. qualis deusque sit multitudo magnitudinis eius. succuberet sermo conatus nec tempestiue satis arripemus promissam de vasis psalmoz hmoi maxime rōez. **H**oc vnū tū dixim quod in re quilibet deo soli debet laus honor et gloria sicut ipse est oia in oibus. **H**inc ps. **D**is terra siue ois creatura adoraret te deus et psallat tibi. psalmus dicat nomini tuo altissimo. Nulli vero creature datur laus hmoi per patriam/nec ut signum est ut imago nec propter aliam quamuis attributionem si proprie sentiam sicut nulla res creata summum bonum est neque ut res/neque ut signum vel aliud attributum. **Q**uero quod loquendum ut plures sentiant dum ut pauci. laudant in creaturis deum ad ratione patrie. sicut in cruce et in imaginibus christi. imo sicut in omni re. quemadmodum quilibet est imago vel vestigium tenue trinitatis non minus naturaliter quam aliquid sit artificialiter. **L**audate tamen in laude vel patrie creaturaz a scaldalo que fieret si adoraretur publice deus in demone vel eius imagine. in asino / vel in bufone. imo nec in angelis et hominibus. quantumcumque sanctis. quoniam proprius eius et alter honor inest. **Q**uibus in transitu dicitis ad instrumenta musica pergat fmo noster. **P**reponitur tuba cum sono vel ut alia translatio habet/cum clangore cuius materia finis et usus varius est. Nam est tuba cornea ut est illic. **I**n voce tube corneae in recordationem arietis immolati per Abrahā. **E**st tuba ductilis vel argentea vel e

De canticorum

rea. que metalla / fusibilia malleabiliaq; sūt
Cuus itaq; sit affectus quāuis ex carne
nascatur / fortis vt cornu / nō lubricus / aut
effluens. sit ductilis. i. suavis imitator sa
pientie que de sursum est. Sit bonis cons
sentiens. sit non immansiuus. p̄rijs opini
onibus p̄tinax in illis. sit ad fines sub fine
deo / vsusq; varios accōmodus. Hāz tuba
clangit nunc ad denunciatiōem solennita
tum. nunc ad congressum belloꝝ. nunc ad
legis p̄mulgatiōem vel auditum. put in si
nay. nunc ad cetis conuocatiōem. nunc p̄
neomenia. hoc est illuminatione noua i in
signi die solennitatis. Nōnunq; ad opera
tionem miraculoꝝ sicut in deiectione mu
rorum in Jericho. **R**ursus ad euangeli
sationem. dicitur enim p̄dicatori. dicitur ⁊
speculatori. Quasi tuba exalta vocem tuā
quemadmodum de Baribolomeo legitur
q; vox eius quasi tuba vehemens. Deniq;
magnum nimis tremendum simul et iocū
dum habet misterium tuba nouissima vo
cis archangeli et vocis christi in clangore
mirifico qualiscunq; fuerit. concipiendus
magis intellectualiter q̄ sensualiter. resur
gent mortui. Sane tam efficax erit. tam la
te patens. tam omnia penetrās vox illa tu
balis. que saluandis gratissima. damnandis
dis vltra q̄ dici fas est horrendissima per
streper et tonabit. Talem se fatebatur assi
due **D**iero. audire ad terrorem simul et spē
terrorem cruciantis inferni. spem glorificā
tis paradisi. **S**ubsequitur. Laudate
eum in psalterio et citbara. Differunt hec
a tuba vel buccina. quoniam pulsu seu ta
ctu non flatu sunt. quorum sonus est capa
cior atq; serenior. qualis aptior est auribus
contemplantium confidenter habitantiū
i tabernaculis eterne pacis. Hec autem est
distantia psalterij cum citbara. quia psalte
rium sonat a superiori p̄cedens a grauiori
bus sonis ad acutiores descendendo. Ha
bet insuper cordulas vel argenteas / vel ex
electro quasi tinnientes. leuius q; tangen
das. **C**itbare vero formam / ad psalterium
videbis euerfam. Cuius sonitus a grauiori
bus deorsum / ad acutiores sursum sonos
rendit. cuius fides ⁊ corde de morticinis fi
unt intestinis animalium desiccatis subtri
liatis et tortis. Que omnia / nonne signifi
cant congrue statum vel affectum peniten
tis / ascendenti a cōualle plorationis. cor

pus quoq; p̄rium torquentis et extennā
ris / ad obediendum citbarisanti spiritui.
Talem habere suadet dominus p̄ **I**saiam
anie peccatrici sub typo tyri. Sume citba
ram circū ciuitatez meretricē obliuioni tra
dita / bene cane / frequenta canticum vt me
moriam tuam sit. **C**onueniunt psalterium ⁊
citbara. quia pectori iunguntur et formam
cordis habent instar scuti. habent et hanc
figuram singla instrumenta musicalia. Hā
trigono piramidi. p̄ima sunt omnia siue
que pulsu siue q; flatu consonant. Ac p̄
de queso / nonne docentur in omnib; can
ticis instrumentibus / habere sursum cor ad
dominum. **U**nde p̄terea differentiam suā
quomodo cōcordant psalterium iocūdū
cōtemplationis / cum citbara penitentiā
afflictōis. quemadmodum cōsonare dul
ce est garrui philomene turturis suspiriū
Sic spem cum metu et exultationem cum
tremore / miscere monuit psalteris regius.
Seruite inquit domino cū tremore et ex
ultate ei cū tremore. Fecit qd monuit. dū
psallens et subsiliens totoq; conatu saltās
nudatus est coram archa domini. sicut vn
de scutris ait **D**iehol. Cuius imprope
rio / scimus **D**avid quid responderit. **L**u
dam et vilior siam plus q̄ factus sum ⁊ ero
humilis in oculis meis. **S**ubiungitur **R**
Laudate eum in timpano et choro. **T**im
panum / vulgo gallice dicitur tabour vlt
don. compositum ex pelle derasa tensaq;
cuiusmodi non est vna vel magnitudo vel
forma vel vsus. **S**unt timpanula duo. gal
lice naquaires. vnum obtusi supra modū
soni. alterum pacuti. vbi significatiōem ac
cipere possumus timoris humiliantis et
spei eleuantis. p̄rie miam et iudiciū q̄ dño
cantande sunt. **S**pes in cōtemplatiōe di
uine pietatis et gratuite bonitatis. timor i
affectu seueritatis. insustentabilis aduer
sus peccatores quos obdurare dicitur sicut ali
orum misereri. **S**unt alia timpana vulga
ribus magis assueta. quia facilliora. quia
sonabiliora ad saltū inconditos. et alia tri
pudia. quibus solent iungi fistula bifora /
mina vel triforamina. tripos insuper non
grandis calibet / hincinde percussus. **C**
Lymbala quoq; nōnunq; ex ere. p̄ mutu
am collisionem / tinnitus a cutos reddētia /
quibus iudeos veteres vsos fuisse **L**ira
non siluit. **T**u forte rudis es et ad psalterij

cythare & subtilitatem ineptus. cantes in
 tympano mortificationis concupiscentie
 carnalis per abstinentiam et ieiunia. Con-
 cinas in choro fraternae caritatis et conui-
 ctus honesti sine querela que dissonantiaz
 operetur. deniq; quomolibet id egeris dū
 non fileas a laudibus creatoris. ¶ **Chor?**
 vocatur a nonnullis vulgaribus instrumē-
 tum quoddam instar trabis oblongum et
 vacuum/cordas habens grossiores. mul-
 to plus q̄ cythara duas aut tres/que bacu-
 lis erunt percusse. varie variant rudem so-
 num. Atvero conformius ad expostiores
 et certū chorus ē cohortis canentiū s̄i mo-
 do corone. put litteraliter ad oculum vide-
 mus in ecclesie choris. et in choris tripudi-
 antium. Dic existimandū est mariam soro-
 rem moysi cū alijs aliquātis/ympana pul-
 sasse post egressum maris rubri. Reliquos
 autem omnes choros dixisse/cum respon-
 sione vocis canticordi atq; plausibili. Sic
 in reditu filij pditi/ pater familias euange-
 licus/cū prandio vituli saginati iūxit sym-
 phoniam et chorum. Sic filij pphetarum
 ducebant choros quando Saul occurrē-
 eis mutatus est in virum alterum tam effi-
 cas erat musica pphalis. ¶ **Symphoniā**
 putant aliqui viellam vel rebeccam q̄ mi-
 nor est. Atvero rectius existimatur esse mu-
 sicum tale instrumētum quale sibi vendica-
 uerunt specialiter ipi ceci. Nec sonum red-
 dēdum vna manu resoluitur rota parui/
 la thure linita. et p alteram applicat ei cum
 certis clauibus cordula menieroz. put in
 cythara. vbi p diuersitate tractuum rote va-
 rieras armonie dulcis amena q̄ resultat. ¶
 Quic symphonie qd aprius compandū
 reputabimus/q̄ nostrū cor. assidue se mo-
 uens. ac p inde fantasiam agitans: q̄ si cre-
 ditur a motione nunq̄ quiescit moto cor-
 de. Cor vero si cessat a motu mori animal
 cōtinuo necesse est. Felix musicus spiri-
 tus qui suo hoc symphonico canticordo/me-
 lodiam iugiter scit et studet/per meditatio-
 nis digitos modulari. q̄tis affectuū voces
 fm̄gāma misticū/inaues reddat. Felix qui
 magnalia dei nedum in naturalibus. qua-
 lia sunt omnia mirabilia valde facta in ei-
 sapia cuius non est numerus. sed in artifi-
 cialibus etia; recognoscit. quem admodū
 et pforatione modici ligni in sambuca vel
 fistulis. aut ex metalli ductione in tubis et
 cymbalis/aut in neruoz aut intestinoz de-

ficata torsione put in cytharis/tot resonā-
 tie variantur. ¶ **Sequitur.** Laudate euz
 in cordis et organo. Corde fm̄ glo. posite
 sunt p quibullibet instrumētis alijs a psal-
 terio et cythara que cordis sonant repercus-
 sis. sit viella. sit symphonia. sit lyza. sit rota. ¶ **S**
 sit guiterna. sit licius. sit nablum. sit fistru.
 sit scacorum. sit rebela. sit generaliter l mo-
 nocordū vel diacordum vel tricordū vel te-
 tracordū vel pentacordū vel sexacordū. se-
 ptacordū. octicordum. nonicordū. deca cor-
 dum. et sic absq; termino cordarū in instru-
 mentis que vel olim vel posterius compo-
 ni potuerint. ¶ **Ceterū.** latius adhuc orga-
 na recipiuntur a glosis/p musico qualicū/
 q̄ compingatur instrumento. ¶ **Habet ve-**
 ro modernus vsus appropriatiōem nec irra-
 tionabiliter ad organa ex plumbeis vel stā-
 neis fistulis. que cum follibus et cū digitis
 multiplicem et pfectam habent inter aliud
 quodlibet instrumētū vocaliū/resonātiā
 fistularū. que fistule nō illiberales appellā-
 de sunt. qz nō oris deformatione. sed follis
 inflatione sonant. Hoc solū vel p̄cipuū re-
 tinuit ecclesiastica cōsuetudo musicum ge-
 nus instrumenti cui vidimus aliqū iungi
 tubam. rarissime vero bombardas seu tha-
 lenias seu cornemusas grandes aut puas
 vel alia siqua sunt que noiauerimus instru-
 menta. q̄lia Daniel liber/ oia cōcludere vi-
 detur in adoratione statue sub omni gene-
 re musicoz. ¶ **Verū.** ampliari id qd mō-
 diximus de organoz solo vsu p celebrē ec-
 clesie ritū. cōmonet id qd p̄pha subiungit.
 Laudate dñm in cymbalis bñsonantibus
 laudate eū in cimbaliis iubilationis. Sūt
 erca cimbala ea q̄ vocam⁹ cāpanas. q̄s bñ
 fortiter sonare nullus ambigit. Talib; ritif.
 ecci plusq̄ alijs sectis/ad dñi laudes tanq̄
 vice tubaz legis veteris. q̄rū officia meir;
 quidā exp̄ssit loquentē inducēs campanā
 Laudo deū verū. plebē voco. cōgrego cle-
 rum. Defunctos ploro. pestem fugo. festa
 decoro. Sunt et cāpanule p melodia ve-
 lut in horologijs aliquib; ordinate. Qui-
 bus in omnib; n̄ri possunt interiores affe-
 ctus erudiri simul et impelli. qualiter expe-
 riebat ille/cuius animus cōmotus ac ri-
 ter. eleuatus. dilatatus. qñ fiebat b̄mōi reso-
 nantia celebris/iubilabat totus in se reco-
 lens illud seraphicum de deo. Pleni sūt ce-
 li et terra gloria tua. Or. R. vat tout. Dec
 est inestimabilium profusio gaudiozum

De canticorum

¶ Subinfertur pulchra nimis ad hora cō-
dusio. Omnis spūs laudet dominū. De
pfecto toti psalmoz contextui p̄cipue suo
subferuit initio/quo dictum est. Beat⁹ vir
Quid enim viri beati dicimus officū / q̄
vot⁹ laudis ad dominum. Juxta illud Be-
ati qui habitant in domo tua domine / se-
cula seculoz laudabunt te. Verum de hoc
in subsequenti thomo seu tono/magis in-
tellectus eoz omniū que diximus aperit.
vbi de canticoz rōnalium vel intellectua-
lium origine p̄ha verbum facit. Unde lu-
cidius apparet/quante sit fecunditatis/q̄n-
te iocunditatis hec exhortatio Omnis spi-
ritus laudet dominū. vel vt transfert. Dies
roni. Dñe qđ spirat laudat dñm. **¶** Huic
teñtationi si quis cupiat magis inniti/ po-
terimus omne qđ spirat ip̄i homini p̄ app-
ropriationem dare. quemadmodū nomina-
uit hominem spūs omnem creaturam qui
dictus est in Beñ. Inspiravit spiraculū vi-
te homini de terra formato. Est autē ma-
terialis spūs (vt interim de spiritali sit si-
lentū) radīcatus in corde/quo tanq̄ mini-
stro et ligamēto quodā/ rōnalis aīa exercet
suas opatiōes in organo p̄rii corpis. cui
tanq̄ in sphaera actiuitatis sue coaptat. Est
triplex iste spūs aut status/instar fumi te-
nuissimi. naturalis scz vt talis. et animalis
cui medicoz aliqui tantam attribuerunt
virtutez/ quasi p̄ se sufficiat ad hominis o-
perationes. nam posito spiritu altero/ intē-
dunt si nō errant dicere/ qđ medicus vt me-
dicus est/ cōsiderans corpus humanū tan-
tum vt sanabile/ non magnope curat de cō-
ditione vel existentia spūs materialis alte-
rius cōquirere. **¶** Proinde constat varia-
ri certissime/ rōales nedū aīales bois opa-
rationes fm dispositiōem materialis hui⁹
spūs. que spirat et respirat cor p̄ cōsona mē-
bra p̄sertim ad cerebrū vbi sit aīalis sensiti-
uus scz et motiuus. Hic enim spūs si fuerit
splēdidus. si serenus. si subnilis. si mulcebr⁹
erit exinde totus hō letior et alacrior. (si de-
uotus est) ad laudandū deū. subtilior et i-
geniosior ad recogitandū ip̄m. p̄nior q̄si tot⁹
liquefactus ad diligendū eum et suauit am-
plexandū. si nō abusus fuerit dono tali
¶ Donū certe dicimus dei/ talē spūs materi-
alis serenitatem. sit illa a deo immediate sit
mediate p̄ misterīū angelicū. sit p̄ cōplexio-
nis temperiem cū apto regimine eoz poris
sit p̄ opitulationem impetratiōem q̄ sctō: ū

fit maxime tandem p̄ habituatiōem vber-
mentem in obsequio dei/ in ocio sctō. in ex-
ercitio cōtinuo fidei spei caritatis q̄ virtu-
tum. **¶** Qđ vsq̄ adeo fieri pōt ab homine
cū gratia dei. qđ videbit assidue versari mē-
eius in apto lumine/ cū iocidissima q̄ sen-
sum oēm exapat pace/ cū illa sup admirabi-
li diuisionis spūs et aīe/ cū vnione ad deū.
cū ignoto cōiungit ignote et ab omni p̄bi-
litate reducit ad monadē. hoc intellexerūt
qui dixerūt. Secura mens quasi iuge con-
uiniū. Et iterū. Nō est leticia super cordis
gaudiū. Et rursus Quā magna multitudo
dulcedinis me domine quā abscondisti tū-
tibus te. **¶** Cū ceteris in hanc sniam sine nūe-
ro. **¶** Florentur in dño qui sunt hmoi-
ri valde. sed sunt q̄uis raro et ad tps bñpla-
citi tui deus qui das vt vis et quō vis can-
ticū. in hac nocte mortalitatis qđ satbanam
tenebrosos spūs ingerētem rep̄mis. qđ pos-
tes absq̄ vlla dubitatiōe sine materiali qđ
uis spūs tuas in mēte collustratiōes suauis-
simas q̄les dicte sunt et ampliores illabens
do sup admirabiliter opari. Atvero ne sint
vacua diuine sapie opa que sic res admini-
strat vt eas p̄rios motus agere sinat. non
repellit apram spūs aīalis dispositiōem. qđ
taliter in cellulis cerebri (q̄s medici triplis-
ces ponūt p̄mam mediā et postremā) p̄t de-
purari/ vt et imago sit viuatiō. estimatiua
p̄spicaciō. et memoratiua tenaciō. sic p̄tes
rea qđ pars aliqua cellularū vtputa supior
subtiliorē obtineat sereniorē qđ fantasmas
tū vel idoloꝝ rep̄natiōem / remanētibus a-
lijs p̄tib⁹ in obscuritate maiori. Cuius rei
possumus exemplū accipe circa cōbustio-
nem lignoz qđ ad varias ignis dr̄as in flā-
ma vt carbone/ aut p̄ similitudinē nubium/
aut mōs/ alicui⁹ altissimi. **¶** in vertice splē-
det sol nitidissimus. cū i infimis nubes va-
genf atq̄ caligines. Adde splēdores instar
fulgurū coruscantiū vel emicantiū scintil-
larum. quarum illustratione veluti subito
disparenti/ pulcherrime veritates emicant a
pud agentem intellectum elicentem ex fā-
tasmatibus in hac luce presentatis species
intellectuales purissimas/ euz affectionib⁹
quas nemo nouit nisi qui accipit. Puto se
serunt talia viri spūs p̄betic⁹ et deuoti. **¶** Se-
sit et hoc ip̄a virgo br̄a dū in se cōsiderās di-
uisiōem aīe spūs dedit cui liber qđ suū est
prumpens in hoc cāticū. Magnificat aīa
mea dominum. Et exultauit spūs meus/

deo salutari meo: **P**otuerat ad extremū p cantici sensibilibus intellectu plurima cō memorari de musica que satis vulgata sūt vt est figuratio gāme manualis. vt traditō de tonis octo/p antiphonas et neumata / qualiter illi philocapro de amore dei/ beato Ignacio/ familiari matris dei/ fuisse per angelos in monte reuelatum tradit narra/ tio vite sue. Sed terminus hmoi thomo priori statuatur/ ad alterum de canonicorū origine magis ad philosophias spectantē pcedendo.

Secūdus thomus

Processit hūana studiositas cui oculus nec fatiatur visu. nec auris impletur auditu/ quin vlti orā iugiter inuestiget quousqz iuenerit id quod pfectus est. Processit inqz a musica sensibili que dicta ad musicaz sola ratione vel intellectu pceptam. argumētantes ita. Si corporalis habeat auris i obiecto suo proprio/ qd est sonus causatus ab aere repulso/ pulcros suauē qz numeros. cur a sensibus alijs vt sunt visus et tactus aliquid simile negabitur/ ppter ea musicaz in gesticulationibus visu perceptibilibus. In ipso pterea tactu silenti venarū pulsatiuum posuerunt. vt ex medicorū disciplina Marcianus exponit. Erophilus inquit e grotatiū venas/ rignorū collatiōe pēlabat. Progredientes vltius inuenerunt in sensibus interioribus qui sunt imaginatō fantasia et estimatio/ numeros passionum et affectionū motuarū/ pceptibiles ab his sensibus omni cessante profus ab extra sonante aere. Possum hanc noiare musicā cordis. cuius tot sunt voces/ et soni/ quot inueniuntur motus interiores/ numerosi passionum interiorū/ vel affectionū. Ascenderunt cōsequenter hmoi cōquisitores veritatis ad vim rationalem. que corpeo nō videtur organo. Et ab hac supius ad intelligentiaz que est apex mentis. Ad sinderi/ sim deniqz que vocatur scintilla quedā sup euolans et supemicans ad eterna que p. Aresto. videtur endetechia noiari. Sed et ipa ratio pita in rōnem supiozem et inferiozem tanqz in virū et mulierem. de quibus hic nō dicendum. qm in tractatu de theologia mistica et in alio de passionibus elucidata est hec distinctio. Posuerunt igit in his omnibus potentijs musicam et armoniaz

fm diuersas ipaz motiones. **F**uit apud nōnullos phantes dubitatio si tam numerosa sperarū torbium tā qz velox curcūit? crearet sonū. ab auditu corporali pprie pceptibilem. que ad modū queritur a theologis si de beatis illud de psalmis habeat veritatem. Exultationes dei in gutture eoz. maxime cū ciuitas illa dicatur plena modulif et canore iubilo. vbi quoqz est vna vocletatium. vox laudis. et actio gratiarū. Aresto. qui post et inter ceteros/ plenius assecutus est veritatem de quinta essentia celesti que incorruptibilis impartibilis qz est. ponit cōsequenter neqz sonum neqz auditū proprie sensibiles illic esse. sed omnia ad intelligentie rōem et pceptiōem referenda q. Pi tagoras imo et Job/ de cōcentu celi posuerunt. Sic intelligeretur a plūs de linguis angeloz. De hoibz vero maxime post eoz refumptiōem. nō est impabile musicam vocalē illis esse. **V**ult forsitā auditor instrui post ista que dicta sunt de nūeris in omni creatura reptis. **V**ia quippe fecit in numero. Quo pacto musicę colligim? exinderōem? Grata fatemur dignaqz scitu cōsideratio. Neqz eni solus sufficit numeros ad musicę rōem. sed vt sonorus sit opter. Est itaqz subiectū musicę/ numerus sonorus. **N**ihilominus vigei nos apls cū ceteris autēticis/ ponere cātica et voces fieri in cordibz nris ad deū/ sicut et clamores desiderioz. Desideriū pauperū inqz. ppha exau diuit dñs. Et hoc vtiqz nedū cōcedim? sed ad huius rei manifestatiōem/ opusculū sepātim edidimus de cāticordo. i. de cātico cordis. cuius initiale verbū est. Beati q au diūt verbū dei. **A**tuero sicut auris transumptiue dicit in deo/ dicit in angelis. ad oēm deniqz trāfferet intellect? cōgnitiōem vt ibi. Qui hz aures audiēdi/ audiat. cū sis milibz multz. **N**ō aliter vox et sonus vt in pposito nō op methaphorā accipiat necesse est. **S**ilr de statu vel de spū flante. mouente. et exagitāte/ vocelqz formāte/ cōsiderare nos cōuenit. **N**ō eni dñs laudat omē qd spirat sine spiratōeyū firvox. et pnter auditus suo mō. **S**pūs autē mltiplr dō fm declaratiōez. Didymi libro de spūscō. Est eni de? spūs vt in Jobe scribit. De? spūs ē. Est apppare et pprie tertia in trinitate persona necus patris et filij quo se dicuntur diligere spū sancto. Dicitur et spūs sapientie mltiplex. **S**pūs insup extenditur ad angelum tam

bonum & malum. Qui facit angelos suos
 spūs ait ps̄. **D**icuntur et hoīm spūs esse. i
 mo & brutoꝝ. fm̄ Ecciaſte. **E**xtrēdit ad vē
 tos & spūs pcellarū. Accipit ſpeāliter a me
 dicis spūs p̄ instrumēto p̄rimo viuēdi mo
 uendi & ſentiēdi in aialibꝫ. et eſt fumoſitas
 ſubtilis pcedens a corde. Quid tandē m̄
 tis immoramur. cū nomen spūs ad omnē
 vim impulſiuam ſubtilē et maxime ſecretā
 extendat. Quo ſit vt oīs amor dicat ſpiritus
 Quid enī ſubtilius. qd̄ vehemētē ad mo
 uendū vel impellēdū q̄ amor. **I**nde illud
 Aug⁹. Pondus meū amor me⁹. illo ſeroꝝ
 quocunqꝝ ſeroꝝ. **H**inc valerius noīat amo
 rem nedum ſpūaliter ſed ſp̄m̄ ſc̄m̄. Et qm̄
 in omni repitur amor / qui eſt vir
 tus quedam motiua et impulſiua pur con
 tinuo docebimus. pulcerrime et diuine cō
 cluſit ps̄. **O**mnis spūs laudet dominum
 Tanq̄ diceret. omnis creatura amet te de
 um creatorem ſuū adoret et p̄ſallat nomini
 tuo altiffime. **M**etaphicalis demum ratio
 cōcludit totū iſtud vniuerſū recte dici mo
 nocordū diuine ſapiētie. **I**n quo delectat
 ludēs ab initio. cuius monocordi / amor ē
 vnica corda. **H**inc apud Boe. phia canit.
O felix hoīm genus ſi n̄ ſos animos amor
 quo celū regitur regat. Quid hec tibi ſona
 re videatur optatio / niſi canticū liberi arbit
 rij nō diſſonare mūdi totius monocordo
 (ſola quippe diſſona ſibi volūtas eſſe pōt)
 que p̄ ſup̄mū ſaltem deū nihilomin⁹ ad cō
 cordiā p̄ iuſticie amorē ordinat. **P**ergat
 igitur deinceps cōpoſitio n̄ra loq̄ pauca
 amore tanq̄ de intelligibili quadā volun
 tate. q̄ vitali ſuo pulſu / pcutit aures cordis
 intellectuales / nō abſqꝫ ſua melodia / dū
 amor ſua numeroſitas adiūgitur. **E**t in p̄
 mis reſpiciētes ad exēplar vel ideam amor
 ſ creati / nō ponim⁹ p̄ fidē edocti talē aliq̄
 ideam ſepatam q̄ nō ſit deus quō redargu
 it Plato. **A**reſt. **C**ōcedimus tū q̄ omnia q̄
 facta ſunt / ſicut in verbo vita erant / ſic i ſpi
 ritu ſancto amor erant ſuo modo. **N**am et
 amor ip̄e vitalis eſt. **P**onit inſuper fides a
 morem in deo eſſentialem ponit & p̄ſonalē
 quoz vtqꝫ reſpectu creaturarū idealis dī
 ci poteſt. **S**ed qua p̄rietate loquēdi / qua
 li rursus diſtinctione vel reali vel formali
 vel modalī vel ſolius rōnis / nō eſt p̄ſentis
 inquisitionis. **Q**ualiter porro ſit in diuina
 trinitate. vob̄ pa tris ip̄e filius verbū eius /
 qualiter amor amboꝝ ſpūſ ſc̄tū cū quodā

numero vt conſequēter ponat illic muſica
 ſuauiſſima quā ē amor numeroſus / nec cau
 demus nec volumus aliq̄m in verbis noi
 uiratem aperire / que nō a ſacris litteris ſic
 exp̄ſſa. nobis quippe ad ſolam hanc regu
 lam loqui fas eſt. **A**mor creatus p̄ducit
 a tota trinitate fm̄ triplex genus cauſe effi
 cientis. formal̄ vel exēplaris. et finalis. ap̄
 propriatiue vero cauſaliter a patre. exēpla
 riter p̄ filiū. et finaliter & cōicabiliter in ſpū
 ſancto. **E**ſt autē amor iſte creatus / inclina
 tio quedam / pondus / coaptatio / tendētia /
 motio / cōueniētia cuiuslibꝫ / indita rei ad bo
 num et in bono hoc a p̄mo bono appetibi
 li deo. quīs inde quelibet res ſic tracta & in
 clinata / reuertatur ad ſuū appetibile p̄mū
 quaſi circulo quodāz intelligibili. **E**t hoc
 mediate vel imediate. **S**ic intelligi pōt q̄
 monas genuit monadem / in ſe ſuum refle
 cit amorem. vel de beata trinitate fm̄ ali
 quos / aut de mundi p̄ductiōe tā maior⁹ q̄
 minor⁹ fm̄ alios. **R**urſus amor creat⁹
 quadruplex eſt. naturalis. aialis. rōalis. in
 tellectualis. quibꝫ addit diuiniſmus amorē
 increatum diuinalem. **N**aturalis amor / in
 ſitus eſt et imp̄ſſus in re qualibet tanq̄ ſili
 tudo ſue cauſe que eſt amor diuinus / q̄ mo
 tus eſt deus ſe cōicere rebus. **S**ic amor na
 turalis tantundem eſt in qualibet creatu
 ra quam habet de eſſe vel natura. ſicut enī
 ens et verū / ſic ens et amor cuius obiectus
 eſt bonum cōuertitur / vt p̄prie paſſiōes cū
 ſubiecto. **A**ntique dictum eſt. **B**onum eſt
 qd̄ omnia appetunt et amant. **E**t ita oīa vt
 etiāz materia p̄ma p̄prie nihil poſita / amet
 formam vel appetat vt mulier virum. & tur
 pe pulcrum. et formam inſorme. nec enīz
 materia puranda eſt pure nihil. **A**liquin
 qualiter eſſet pars eſſentialis compoſiti.
Dicitur tamen ex ſe nihil eſſe ſupplendum
 eſt formale / quale cōmunicat ſibi forma. **A**
Amor p̄terea ſicut imp̄ſſus eſt ab amore p̄
 mo / ſic in ip̄m reſectitur. **S**i enim creatus
 ra nequit fieri nec cōſeruari ſine cauſa effi
 ciente & cōſeruante / cū ſinis ſit cauſa prin
 cipij mouens efficientem. **N**ōne mag⁹ inſi
 tetur creatura cāe finali q̄ efficiētī. **N**onne
 p̄terea nonnulli p̄hantes negātes creatōꝝ
 rez a deo nec cauſam eaz ſufficiētē. po
 ſuerūt nihilomin⁹ ip̄m eſſe ſine eaz. cui⁹
 ḡa ſunt & agunt et mouētur. **S**peciāt ad
 h̄ dicta phoz q̄ appetibile mouet appeti
 tū circulo quodāz q̄ deus ſtabilis manet

dat cuncta moueri. q̄ est spera quedam in-
telligibilis cuius centrū ubiq̄ est/circūferē-
tia nūq̄. q̄ ad ip̄m trahimus nos vt ad la-
pidem fixum in litore/et hoc cordis deside-
rijs. vel sicut p̄ catenulam et scalam sursum
vbi deus innititur iuxta visionē Jacob/
Sic demū repetunt p̄rios queq̄ recur-
nec manet vlli traditus ordo. nisi q̄d sinu
iunxerit. stabilem q̄ sui refert orbe. **H**ic car-
do est hic tenax vigor/hic axis rote volubi-
lis totius creature/hic postremo tenor vni-
cus totius musice mūdiālis. **A**mor iste
naturalis cōsequitur cognitiōem sicut et q̄
liber amor. nam penitus incognita quis a-
mauerit. **H**ec refert de cognitione. **N**az q̄
dam est nō cōiuncta rei diligenti. quedā cō-
iuncta vel essentialiter vnita. **P**rimā inseq̄-
tur amor pure naturalis sicut lapis tendit
sursum. et sagitta ad signū. non p̄ p̄riā co-
gnitiōem. sed p̄ cognitiōem impellētiōe di-
rigentiōis. **S**ic suo mō quilibet amor vel tē-
dentia naturalis rerū in suos fines/fit p̄ di-
rectiōem et cognitiōem intelligētiē nō errā-
tis que deus est vt phus et cōmētator: suus
tradit. **C**eterū triplex amor alius tripli-
cem sequit̄ cognitiōem cōiunctā. sicut aia/
lis amor/sequit̄ cognitiōem sensitiuam in-
teriorē et exteriorē. rōalis sequitur co-
gnitiōem rōis homini cōiunctā essentialis/
ter. amor intellectualis in angelis plus ho-
mine cōiunctā/sequitur intellectualem co-
gnitiōem. **H**abemus p̄rias cuiuslibet amo-
ris ad alterū differētiās. vñ amor naturalis
qui bonnis est/nec malus esse p̄t. sicut nec
errare potest suus director et causator deus
q̄suis inueniatur in agentibz volūtarijs. n̄
tamen ea rōne qua volūtaria sunt. et q̄ suā
insequūtur cōiunctam cognitiōem. sed p̄
respectū ad instinctū vel impulsū prime
rōnis separe quā esse deū cōstat. **S**ic i ho-
mine solo/genus quodlibet amoris inue-
nit̄ tāq̄ in minore mūdo q̄ oī p̄cipat cre-
atura sed hoc est alia et alia rōne. **A**mar ita
q̄ pure naturaliter sequēdo motiōem p̄ri-
me cognitiōis separe. **A**mar aialiter/ ordie
ad cognitiōem sensualem sibi iūctā et intrin-
secā. **A**mar rōabiliter sequēdo intelligenti-
am mētis sue. que est sup̄ma portio rōnis.
Queret aliquis q̄d ad materiā de canti-
cis/ tanta de cōditionibz amoris digressio
Rādemus multū p̄ omnē modū/ qm̄ in p̄-
mis et hoc vltimo colligi debet distinctio
seu diuisio multiplex canticoz in sensuale

et intellectuale. **T**rahitur insup̄ diffinitio
cantici rōnalis et intellectualis q̄d ē amor
numerosus/ rōne pceptibilis vel intellectu-
tanq̄ spūali mētis aure. **H**abetur postreō
q̄d sit canticū pure naturale q̄d omnis cre-
atura cantat/ psallit modulatur et iubilat deo.
qm̄ est amor naturalis numerosus. in dei
glām ordinatus. qualis etiā in demonibz/
obstinatis et obstrepētibz volūtariē deo p̄-
horrendas blasphemiarū dissonātiās/ pul-
cre sonore q̄ collocat ordines. **S**uper-
sunt ad integrā canticoz noticiā moraliz
q̄ et rōales sunt/ alie distinctiōes de amo-
re. maxime penes voluntariū et inuolūta-
riū. diuersimode penes meritū et demeritū
penes iocundū et luctuosum. letū et triste.
Effragitaret rursus ordo loqui de canticoz
do. hoc est de cantico cordis/ nisi sup̄ hac re-
tractus iam specialis haberet cuius initiū
est. **B**eati q̄ audiūt verbū dei. vbi practica
traditur p̄ gamma nouū et misticū in vlti-
ma pte. p̄ moraliz notulatione canticoz. **A**t
vero pluribz omissis prius offert sede
monocordo memoria. cuius sola q̄ resonat
corda ponitur amor. **E**t eius figuraz suffe-
cerit hic ponere vidēdam ad oculū relatiue
ad pater noster. **S**up̄ addeť aliud exēplar
de psalterio decaordo q̄d ad eandē p̄rie re-
spicit cōsideratiōem. **S**ubdetur cōpositio
moralis scacarij ex quibz hēbit solers ani-
mus facultatem circa q̄dlibet instrumētū
musicū p̄ tropologiam allegoriam et ana-
logiam facilliter excogitādi silia. **T**empe-
dit aut̄ fieri rememoratiōem sub cōpendio
de gamma p̄dicto. q̄d duplici metro cōple-
ctitur. **A** sit amor gaudēs. e. spes/ cōpassio
tota. **D** timer. v. q̄ dolens odit. et ista notet
Declaratio stat in h̄ p̄mo q̄ voces in gam-
ma misticū/ nō intelligēde sunt sensibiles
auribz extrinsecis. sed dicūtur interiores af-
fectiones mēte vel corde pceptibiles q̄ cuz
sunt innumerabiles/ nihilominus ad pau-
cas phia sil cū theologia et medicina redu-
cit. nūc ad vnā. nūc ad duas. nunc ad tres.
dehinc ad quatuor. ac deinceps vsq̄ ad vnde-
nariū in quo stetit **A**rest. **H**obis autem
placuit ad p̄ns numerus p̄ncipaliū quatu-
or affectionū quasi simplicium/ iuxta q̄nta
velut ex multis cōposita. **P**lacuit rursus
has affectiones quinq̄/ p̄ q̄nq̄ vocales de-
signare/ tanq̄ p̄ notulas q̄nq̄ proportionabi-
les illis de gamma manuali. videbis etiā
sub solis q̄nq̄ vocalibz eas cōplecti. q̄uis
Bg

Z

De canticorum

vna scz. a. duplicet in fa. et in la. Undere /
moris consonantibus aut mus ab vt. re. mi.
fa. so. la. sup sunt hic vocales quinq. v. e. i.
o. a. quas aliter hic ordinamus mutantes
a. e. i. o. v. **A**pplicamus consequenter af-
fectiones nostras quinq. que sunt amor seu
gaudiu. spes seu desideriu. compassio qua
si mixta. debinc timor seu metus. postremo
dolor vel odium. Applicamus in qua istis
quinq. vocalibus vt. A. significet amorem
gaudiosum. E. spem seu desideriu. non vir-
tutem theologiam. I. vel iora compassioes
D. timorem. A. dolorem vel odiu. **S**ic
p spicua est duplicis metri snia sic omne ca-
ticu possumus ad gamma misticu reduce-
re. sit illud canticu veraciter in corde vl me-
te. aut figuraliter in quibuslibz psalmis in-
strumentis ve musicis. sicut in sono tube. i
psalterio et cythara. in tympano et choro.
in cordis et organo. in cymbalis bñsonan-
tibus et iubilationis. Deniqz quomodoli-
bet. Omnis spūs laudet dñm. **L**eteruz
vis cognoscitiua rōnalis ministrat qñ lit-
teram canticordi iuxta meditatōes varias
fm quas vis affectiua p̄cipue si fuerit for-
titer habituata / prumpit in voces numero-
sas affectionū quinq. p̄dicarū. eas multi-
plicando penes graue acutum sup acutum
sursum scz et deorsum p̄ sistolem et diastole
quasi sine termino. In latitudine p̄teia se-
cundū breuiatiōem et plonatiōem. demū
in cōiunctione mutua supra quā beat fieri
in musica sensuali. ibi maxima vbi est i ce-
lo vna vox letantiū et vnus ardor letantiū
Decreuius ad extremuz de tot instru-
mentis / trium **S**ed diximus figuras appo-
nere. vtz monocordi iuxta litteram oratio-
nis dñice. et decacordi fm alphabetū. siml
et pater noster. et litteram. x. p̄ceptoz. **S**ca-
cordū vero qz duplex habz officiu rāq̄ cho-
rus castroz. a. canticū militare describitur
cum sua quadam elucidatione seu canone
vt in prioribus. Sed antea migrabimus
tandem duce theologia. post theologiaz et
p̄biam ad cantica canticoz. p̄ tertio et fina-
li homo p̄ntis opusculi de canticis iuxta
suum originem distinctiuo.

Thomas tertius

Canticoz diuersas spēs inuesti-
gauim⁹ fm historiam. p̄mo quo
ad cantica sensu p̄ceptibilia. des-
hinc fm p̄biam disciplinā de canticis in

omni creatura repertis que p̄ intellectu p̄-
cipiunt. Putabit aliquis nihil supesse / q̄
niam vltra vel supra creaturam vniuersaz
que cantica repies: At uero si theologiam
videbimus gradiora supesse. que ad modū
mirabiliori mō causa causarū quā in amo-
re fundauimus tractat. inchoans suam ab
eo traditiōem / vbi et in quo p̄bia stent / nō
habeus vltra quo suū deduceret scrutiniū
Ecce qz progressus p̄bie fm aplm et sapien-
tem / sit ab eis que visibilia sunt ad invisibi-
lia dei q̄si p̄ scalam aliquā. que vbi deficit /
p̄biam stare necesse est. vl in tenebris teme-
rariam cōcutiendo palpare et errare. Nam
que sunt diuine volūtatiz p̄sus liberrime
cōstituta que leges. que ipm p̄stitutiones
solus ille scit et cui voluerit revelare qui vo-
luit et dixit et facta sunt. **O**mittamus inte-
rim verbū de misterio beatissime trinitatiz.
q̄ enarrauit filius vniigenitus in sinu pa-
tris qui solus nouit que sunt eius. **S**ilea-
mus p̄teia de ipō verbo dei p̄ q̄d facta sūt
omnia. et de amore p̄sonali qui est spūs san-
ctus quem mutuo cōicat et spirat summa li-
beralitate pater et filius. **C**reaturaz quip-
pe p̄ductio q̄d est / nisi quedam punctualis
et vitalicuius momenti cōicatio respectu
cōicacionis illius infinite que fit in spiritu
sancto. **D**efinamus insup querere si conue-
nienter possumus de illa trinitate glorio-
sissima. ponere canticū summe suauitatis
et leticie sicut illic ponim⁹ verbū numero-
sissimū plenū rōnibus et ideis absqz ter-
mino. **P**onimus et amorem iocūditissimū
spūs sanctum quo verbū tendit in patrem
et pater in verbum tenore gratissimo. **P**o-
nunt aliq̄ hierarchiā illic vbi pater inq̄unt
nō gradualis p̄fectione maior sed in p̄sona-
rum origine p̄ncipatur. **D**imittam⁹ in-
q̄ talia / diuinis theologie p̄scrutatoribus
cū ocio magno. cū ingenio clarissimo. cum
exercitio diutissimo. **N**obis sit hic et nunc
satis de canticis in creatura positiz loqui-
plus ad deuotionis excitatiōem / q̄ intel-
ctus admiratiōem et eleuatiōem i alta ma-
iestatis. scientes qz p̄scrutator maiestatis op-
primetur a gloria. et quo amplius accesse-
rit homo ad cor altū / eo amplius exaltabit
deus. **V**eniamus ad rem nostram collo-
cantes pedem inuestigatiōis vbi stetit p̄bie
ce pes inquisitionis. hic autem si bñ tene-
mus pes erit in amore. sicut canticum suū
generalitate sumptum describi poterit q̄ ē

numerosa vox amoris. vel amor numero
sus. vel numerus amorosus. **A**dditū est
de spēbus amoris post dinam. qm̄ vn^o est
naturalis cōuertibilis cū ente. alter aialis.
alter rōnalis. alter intellectualis. quoz cō/
dio naturaqs̄ descripta ē. Porro de creato
amore sup̄naturali/de caritate quā qui ha
ber manet in deo et deus in eo. De amore
quoqs̄ nuptiali dei cū hoibz/verbū nulluz.
in quo tū et sup̄ quem fundatur cantica cā
nticoz q̄ epitalamia noīamus/et canticū di
uinale **E**rat autē ab initio p̄ncipal̄ inten
tio facere verbū cōsonāter ad xp̄i pabolam
de cantico duplici. vno fm̄ saltatiōem vel
exultatiōem. altero fm̄ lamētatiōem et plā/
cium et hoc nō seculari seu phana vanita/
te sed xp̄iana pietate. Cōuerte fideles ocu
los ad xp̄m videbis affirmo tanq̄ in exem
plari pietatis/īpm̄ duplex hoc cantici gen^o
resonasse. nam et exultauit sp̄s sc̄to rapē ad
vocē patris intus sonātē cū clamauit. Cō
fiteor tibi p̄ celi et terre. qz abscondisti hec a
sapientibz et prudētibz. et reuelasti ea puulis
Ita pater sic placitū est ante te. Rursus ita
lamentatus est et planxit vt cōgreret palā:
D vos oēs qui transitis p̄ viā attendite vi
dete si est dolor sicut dolor meus Talia col
ligimus hic duo cantica. vnū exultationis
aliud lamētationis. ad qualia nō hūit phi
losophia scrutādo venire. quoz quodlibz
fundatur in amore. nō q̄liciqz sed caritatē
et amicitie deiformis. fm̄ oppositas tamē
et diuersas rōes. vna ē diuinalis adoptioz
desponsatio. altera reprobatio et repudiatio
Nihil p̄mo cantico melius. iocūdius. bea
tius. Nihil secūdo deterius. insuauius. in
felicius reperitur. **P**rimū cecinit Salomō
in canticis. et Dauid pluribz psalmis. Al
terū Jeremias in trenis. et Isaias ibi. Cā
tabo dilecto meo vbi d̄ repudio canis syna
goge. **H**unc ascendat theologia sup̄ra
phiam non inchoans p̄cessu ab infimis i
star phie sed a deo p̄mo oīm p̄ncipio. ad
q̄d attingit vtiqz p̄cessus hoz phie. Et dis
camus vltra phiam q̄ de^o ip̄e tanta pietatē
dignationē. tanta caritatis bonitatis qz di
latione humanam dilectat naturā vt eaz
formaret ad imaginem et similitudinē suā
qt̄s sui p̄nceps esse posset. et ita particeps
qz eidem iungeretur felicissimo federe nup
tiali sicut sponsa sponso suo/qua dilectioe
et caritate nullā diligibiliorem/nullam ca
riorem estimare potest cor humanū **I**po

suerunt nec negamus aliā phantiam ma
gis eleuati et diuinitus illustrati sicut Are
sto. qz vltima felicitas hominis cōsistit in
dei cōtemplatione. nec vt arbitroz seq̄strat
set amore eius. nihilominus cū cognouit
sent deum/non sicut deū glorificauerunt ne
qz grās egerunt. et q̄d inde securū fuerit pu
det recordari q̄d ap̄lus ap̄iat. Amabāt dei
virtutem/illustrantem intellectū. sed ip̄am
que sanaret que corrigere q̄ rephēderet af
fectum (dicit Aug^o) non amabant. **A**m
plius ip̄i phi q̄uis aliquē hominis amo
rem ad deū ponerent et debū scirent/nul
lo pacto tamen valuerunt attingere vel sus
spicari qz mutua esset amicitia p̄sertim sp̄s
salis/dei ad hominē. et econtra. quales no
bis reuelauit theologia/fundata in carita
te de qua est illud Caritate p̄petua dilexi te
Nō enim quilibet amor dici meretur am
icitia fm̄ philosophū. sed ille quo sibi mu
tuo cōcant et cōuiuunt et cōgratulantur et
cōiūntur amātes. quale aliud neqz Pla
to dicens deū nō misereri hoibus. nec Are
sto. redemptionis ignorās misterium. nec
aliud omnino fas habuit sine fide. **T**er
temus nūc de canticis exultationis et lamē
tationis aliquid dicere/q̄d sit sup̄ra nō cō
tra philosophiā. que duo cāntica notās qui
dicit Diam et iudiciū cāntabo tibi domie.
Nec autem esse iam tetigimus. vnū nupti
ale q̄d epitalamiū noīatur. aliud repudia
tionis reprobe q̄d infernale dici poterat.
Oporter igitur vt a nuptiis carnalibz figu
ram accipiamus/nō dissonāter ad ap̄lm̄
qui loquens de corpali m̄fionio Sac̄m̄
in q̄t̄ h magnū est. in xp̄o dico et ecclesia
Sunt vero litteraliter tres modi desponsa
tionis. vnus viri cū libera. alius viri cū an
cilla. tertius viri cū dñā **U**ltimū hunc mo
dū tenuisse videt solus Ioseph vir iustus
cum vxore sua Maria **P**rimū legimus in
Abraam cū Sara q̄d quotidianū est. Al
terū ip̄ius eiusdam cū Agar ancilla/sicut i
Jacob duplicē hunc modū reperies respectu
Lye et Rachel liberaz. quibz additū est an
cillarū vtriusqz cōnubiū. **V**eniamus ad
misteriū. figurauit namqz m̄fionū Ade cū
Eua cōsorter libera cū adhuc nō peccasset
cōiūctiōem dei cū aīa sc̄tā. etiā si nō fuisset
incarnatio filij dei subsecuta. Figurauit in
sup̄ fm̄ ap̄lm̄ cōiūctiōem xp̄i in carnati cū
eccia cuius caput est et cōsors in natura **F**i
gurauit cōiūctiōem humane nature cū deo

in unitate suppositi. Figuravit fm Augu-
 et sequaces cōiunctiōem portiois superioris
 quasi viri. cū inferiori tanq̄ mulieris. Fi-
 guravit iuxta metaphoram salomonis de
 forti muliere cōiunctiōem bois vel spiritus
 sapiens cū lege dei vel sapiētiē. Sic eni lo-
 quitur alibi. Quasi sponsam mibi assue-
 re eam. **S**ubinde m̄rionū Abrae et Ja-
 cob cū ancillis/ notat a plus figurasse con-
 iunctiōem xpi cū synagoga que generavit
 filios in seruitute Deniqz matrimoniu Jo-
 seph cū Maria certe cū dñā que non ab eo
 peperit nec eam humiliavit/ sed eius custos
 fuit/ aptatur cōgrue cōiunctiōi plati cum
 eccia sua/ quā spūs sanctus imp̄gnat/ nō ip-
 se qui custos est q̄ suis sponsus. **D**ē mul-
 ecce septem genera spūaliū nuptiarū de q̄
 bus non erit dicendū p̄ singla. grata nihil
 omīnis esset speculatio circa vnūquodqz
 genus inuenti. quo pacto cantica cāntico-
 rum salomonis aptarentur vnicuiqz tāq̄ i
 epithalamio saltationis vel exultationis.
Et quidem de cōiunctiōe xpi cū synago-
 ga veteri. rursus cū eccia noua et libera nec
 nō et naturali. doctores copiosissime disse-
 ruerunt in expositionibz canticorū literaliter
 et allegorice De cōiunctiōe p̄terea dei
 cū aīa fm tropologiam nō siluerūt. sed nec
 vsqz quaqz de cōiunctiōe plati cū eccia vice
 xpi tauerunt. **C**eterum de altero dupli-
 ci cōiugio mystico qd̄ sup̄est/ siqz aperue-
 rit os in canticis vt p̄ anagogiam differerz
 igno ranius. **S**cimus venerabile Richar-
 dum nō vnū nō alterū sed oīa pene volū-
 na sua de hoc m̄rionio spūs et aīe p̄ miste-
 rium compleuisse. p̄cipue libro de. xij. p̄s-
 archis/ subtilitate mirabili. cui consonant
 tractatus alij de archa mystica. de visionibz
 Danielis. de exterminatione mali Deniqz
 totus in ista versatus est metaphorā/ q̄ por-
 tionem superiorē virū et inferiorē appella-
 ret mulierē. nec siluit sensualitatis cōcubi-
 nas. verū nō traduxit ad cantica qd̄ videri
 mus. **V**isum est tū mibi nōnunqz medi-
 tanti in secreto cordis mei cubiculo/ p̄ no-
 ctes heu p̄ntis vbiqz calamitatis/ posse fie-
 ri vt epithalamium diuinale cōsonare mon-
 straretur huic cōiugio spūs et aīe/ p̄sertim
 in xpo. Rursus alteri cōnubio spūali/ sapi-
 entie diuine create cū spū creato deiformi
 sicut in exultanti spū **M**arie potissime cō-
 perebat. **S**i pauem̄ interea paululū. de
 hinc alio velut sub exordio naturam epita-

lamū p̄mo designantes. postmodū tēptabi-
 mus illud exponere qd̄ nobis meditatio lo-
 cuta est de **E**po et **M**aria. qd̄ certatim lau-
 dant angelici spūs. imo quolibet creatura
 a quibz vtrā nō discorderet vox nostra. laus
 nra. studiositas nostra. carmen qz n̄m qd̄
 et saltare docet et plangere cū pueris in fo-
 ro ludentibz. **E**pithalamium nō hic ac-
 cipimus sensuale canticū p̄ nuptijs carna-
 libz/ quibz hymeneū p̄esse gētilitas fabu-
 latur/ nō insup̄ intelligimus canticum cele-
 ste beatitudinis eterne. vbi p̄fecta securaqz
 fruitione nuptiali/ felices anime cū deo to-
 taliter vniūtur. transformant. sopiūtur. iō-
 cundant. sed epithalamū dicim̄ hic canti-
 cum vie/ p̄ desponsatione diuinali que per
 grām hic incipit et in glā cōsumat/ aut si p̄-
 ditur in finem caritatis/ aīa p̄petuo repudio
 cruciatur. **E**pithalamū/ p̄supponit amo-
 rem naturalem. aīalem. rōnalem. dilectio-
 nem quoqz libera/ beniuolētiē/ et honeste
 quoqz cōcupiscētiē demū socialis amicitie
Sed addit in p̄posito n̄ro/ donū caritatis
 gratie viuificans diuinitus assimilans et
 pficiens. donū insup̄ spei tendentis in cō-
 sumatiōem glorie. donū quoqz cuiusdā zel-
 lotipie laudabilis et fidelis q̄ zelant se mu-
 tuo sponsus et sponsa. **E**st zelus amor ve-
 hemens. nō cōpatiēns qualecunqz contra-
 riū vel aduersum fieri tōtra rem dilectam.
Et hoc p̄stat fides. **E**st igitur epithalamū
 nostrū describere canticū sponsi et sponse.
 fide spe et caritate iunctorū. **E**pithalami-
 um **S**alomonis qd̄ cantica canticorū di-
 cimus/ composuisse creditur et tradit ab ec-
 clesia rex **S**alomon/ inspiratus a spū sancto/
 tempe quo erat amabilis dño/ q̄ suis verba
 videantur carnalia. q̄nis insup̄ auctor p̄-
 modū miserabiliter et lamentabiliter corru-
 erit. vt non gloriētur stulta p̄sumptio cor-
 dis humani/ si misteria oīa cognouerit q̄/
 lia sunt in canticis maxima. sed q̄ gloriat.
 in dño gloriētur. videat qz ne cadat. **F**iat
 ita circa nos o gloriofissime sponse **J**esu-
 dum te cogitamus loquimur. extollimus
 cū dilecta sponsa tua ne qm̄ cū illa vasti su-
 perba repudiemur a regali copula tua. **E**-
 pithalamū datur p̄ symbola. vt fm **A**u-
 gusti. desideret ardentius. nuderetur iocun-
 dius. speciosius videatur. nihilominus o-
 portet si fructuose. si secure. si salubriter cā-
 tari debeat. q̄ eleuet se mens ad remotionē
 fantasie vbi nō sit masculus neqz femina.

sicut nec caritas sexum habet. **O**portet ite-
rum depurationem fieri virtutis appetitive
quā nulla titillet carnalis sub carneis ver-
bis placētia vel libidinoria. **O**pret apli?
hūilitari virtutē irascibilem. vt nulla surre-
pat p cognitis misterys supbia. sed quāto
maior est hūilitet se in omnib? **E**pithala-
miam tēptatur incaute cātari ab aīa quan-
tūcūq; seculariter erudita. si non fuerit
purgata prius a sordib? peccatorū. qd doce-
tur fieri in puerbyz salomonis si nō fuerit
p̄terea sursum eleuata et illūata p̄ tēptū ter-
renorū ad qd monet **E**ccl̄astes. **S**i nō fue-
rit postremo cordialiter affecta et p̄fecta d̄si-
derio sup̄noz quod q̄ritur i canticorū cāti-
cō exerceri. **A**c p̄de describit epithalamū
triplic̄ fm tres act? hierarchiā purgā. illūia-
re et p̄ficere. q̄ tria p̄stat sol iusticie triplici-
ter ecurēs montes nature sublimis hūane
Epithalamū salomonis pōt insipies et
aialis hō fideliter admirari et simpliciter cre-
derē s; non arrogāter p̄scrutari q; nihil picu-
losius. p̄t homo rōnalis et p̄ficiēs illō pie-
meditari ruminatōis typo. s; non erabrupto
p̄cinere. quo nihil difficili? **P**ōt hō spūa-
lis iā carni d̄sipiēs et s̄guini/epithalami-
um sapiētē cū sapore depmere. quo nihil
suauit? et in terris beati? erit. **V**ide opa dei
q̄ fit idē canticū electis in edificatiōe. cō-
solatiōe. et bonū odorē. alyz in scādali.
ruinā. cōtradictōnem. et odoris in mortē.
Epithalamū fieri nō amāb? oio barba-
rū nec intelligibile. fit mala. et carnaliter amā-
tib? in offēsiōnem et scādali. quib? auget
inde furor igne? fetor carne?. ifaciabilis q;
pruritus. **D**ō etate n̄r̄ayl inficis q̄busdā
deuotis/ cōptum punitū q; p̄ ignē fuit. **A**c
uero si fuerit deo p̄picio exercitatus hō spū-
alis pati d̄ina/ sicut de **J**erotheo suo loqui-
tur dyonisius. si fuerit ino e deiformis et bñ
ignat? affect?. si feciat diuisionē aīe et spūs
a verbo dei fieri. si p̄ multa p̄batus multū
dei sensum cōgnouerit. p̄gat qui b̄mōi est
epithalamū frequētare. non in delictis et
verbo superbo. sed in hoc benedicat deum
qui fecit illum et in ebriantem eū talib? bo-
nis suis. **E**pithalamium est quod ḡma-
tici nominant dragma vel dragmaticum.
qd̄ sit inter duos more dialogi. non qualis
cunq;. **E**st enim dialog? inter magistrū et
discipulum. cui dialcolicon nomē est. **E**st
alius inter loquentem et suū interpretem.
Sed iste tertius fit inter dilectum et dilectā

cū p̄piorū celatōe nōim **E**t p̄t dragma eē vl-
ideclinabile neutri l' d̄clabile feminū sc̄be
decli. l' neutz terciē. vt ibi **F**requētate nob
dulcia cātica dragmarū. **V**idebis i cāticis cā-
ticorū sic q̄bseruari vt spōsa p̄loq̄t. sponsus
respōdeat. cōmict? aliqui interrogatiōib? vl-
n̄siōib? sodaliū sine adoleſcētulaz siue cu-
stodū siue aīcorū. **E**pithalamū introducit
spōsa q̄si p̄bilo captā et in amozatā de spō-
so suo. cui? assidue presentia. verba. p̄plexū
oculus desiderat. sed hoc tamē cū virgiali
pudicia et mira gratas puellari verecun-
dia **Q**uid em̄ p̄caci?. quid odibili?. qd p̄u-
bilis in spōsa puella. et virgine. si vltro ne-
dū rapiat virū. si vel palam petat aut roget
ad cōsumatiōem opis nuptiarū. petit tamē
signis aliquib? cū pudica circūlocutiōe et
insinuatione verecūda tps expectās et locū
beneplaciti viri. dū fuerit introducta p̄ euz
in m̄fioniale cubiculū. nō iam vt sponsa p̄
sp̄. sed vt vxor p̄ felicē nec āplius dissolubi-
lem vnionem. **E**pithalamū introducit
spōsum tanq; p̄bilocaptū sponsa non sine
verecūdia quadā si videt in turba cū spon-
sa vel ad sponsum. querit obinde solitudi-
nem vt illa blandiatur. p̄spicit p̄ cācellos et
fenestrans zelans scire qd̄ agat sponsa salit
et tripudiat festinus totus dū p̄git ad eam
dum vult audire vocē suam. faciem videre
hostiū aperiri. se sequi. **N**ihilominus expe-
ctat horam venire cubiculi nuptialis/ nō
lens ante legitimū tps spōsam cognosce-
nōdum federe cōsumato. **H**abemus ex
istis epithalamū notulis nō p̄uaz/ nisi fal-
lor/ eruditiōem p̄ cognitiōe reliquoz. que
vel illic tradit littera vel glosa doctorūz no-
tat. **S**ed adhuc pauca iungamus/ nō que
dant totū sup̄ cātica cōmentū. hoc eni nō
est p̄ntis opusculi/ tot metaphoras sigillas
tī aperire/ satis erit vel vbertim aptas repe-
tere. sat erit aliquas quasi scintillas excute-
re p̄ collustratione cū incendio leui cordis
deuoti. **E**pithalamū est canticū d̄ amo-
re ad amorem. de caritate ad caritatē. de di-
lectione ad dilectionē sine fa n̄r̄asia carna-
lis sexus in amante vel amata. **D**icet aliq̄s
hic cōtradictōem implicari p̄ terminos
Nōne masculinū inquiet genus ad mascu-
lum. femininū spectabit ad feminam. alio-
quin distinctio talis qd̄ opabit in articulo.
Rursus si qd̄ natū est ex carne caro ē. sic q̄
filitudo carnalis eloquū causat/ nōne cor-
porēū fantasma putandū est **V**erz artēdat
B 5 3

De canticorum

qui sic opponit dictum hoc vltimuz reror
queri p nobis. Nam potest oculus ratiois
et intellectus et fantasmatibus vtiq; corpo-
reis/spēs elicere et fodere spūales p q̄s itel-
ligit ea que sunt spūs. qui teste xp̄o carnem
et ossa nō habent nec eoz similitudinē. sed
q̄d natum est. ex tali spū/spūs est. Videre
est p inde rem eandem p̄cipue spūalem reci-
pere quēlibet articulū. Exemplū de spūsā-
cto quo nihil indubitabilius. et sine secu-
latine hic dicitur spūs. hec caritas vel spi-
ratio passiva vel gratia. et hoc flamē. bebra-
ice hec ruba. grece hec neuima vel carisma.
Deniq; deus si p̄ Isaiām sponsum et spō-
sam se virum et mulierem que matricē etiā
habeat/cōfiteatur. Ita demū dat intelligi se
p naturam neutram esse. p metaphoraz ap-
ponitur vterq;. nisi forte q̄s ita desuperit.
vt hermafrodita p duplici sexu monstruo-
so q; credatur. **E**pitthalmiū vocat alte-
rum amorem tanq; virū et sponsum. nō p
secu carnis. sed qm̄ est potentie maioris sa-
pientie clarioris. influentie prioris. Vo-
cat alterum amorem vt sponsam. nō ppter
debilitatem sexus que nō est. exempli grā.
in sapientia increata nec creata. sed ob quā-
dam fecunditatem. vniuersitatem. iocundita-
tem allecliuam. quib; sol; mulieri eminere
sibi quasq; tribuit sapientia. Ego inquit
mater pulcre dilectionis cū alijs sonanti-
bus ad p̄dicta. Deserat igitur mens/epita-
lamiū canens. palliū metaphoraz foris.
et nudam caritatem vel amorem introdu-
cat. alioquin si nescierit se non idoneum.
qui canet epitthalmiū fateatur. **E**pi-
thalmium/proprie est in via nō in termino. i de
sponsatione nō in cōsumato cōnubio. Cō-
cluditur ex p̄missis hec epitthalmiū nri cō-
ditio. que cōsequenter infert epitthalmiū/
non req̄rere confirmatū amorem vel cari-
tatem. Ac p inde datur intelligi q̄ exultatō
epitthalmiū/compatitur secū lamentatio-
nem et planctum non minus aliq̄ q̄ ele-
giacum carnē. in amore carnale quod ele-
giacum a miseria noiatur. q; i litore q̄t cō-
che/tot sunt in amore dolores. ait vnus. in
sanos amores docere se p artem iactans.
Epitthalmiū salomonis capbat q̄ mox
intulimus. lic; in amore diuino videri pos-
sunt indigna. Et quidē de saltatione et ex-
ultatione de tripudio gestienti gaudio. nul-
las vel ambiguit vel malefert si sint in amo-
re diuinali. Auero vis in sponsa audire la-

mentationem et planctum. Filie hierusalē
nunciate dilecto/q; amore languet. Et ire-
rum. Percusserunt me et vulnerauerūt me
Quid porro totus iste circuitus inquirē-
do dilectum sonat/nisi suspiria gemitus et
luctum. Vis et hoc audire q̄d amplius mi-
reris in dilecto. Vulnerasti inquit cor me-
um soror mea sponsa. Ceterū dum clamat
ad hostium foris. Caput meū inquit ple-
num est roze. et cincinnati mei guttis nocti-
um/se pati frigus iniurias q; aeris nonne
plangit. **E**pitthalmiū canticum nō red-
dit cantantē beatū/nisi tantum in spe. a q̄-
tē vt multi pōt excidere. Hinc est p̄fecto la-
me natio qm̄q; nō equabilis n̄ enarrabilis
vlli ppter timorē repudiū dū tps aduenerit
cubiculi. Neq; forte dicat illō ci pabolicū
de fatuis virginibus imparat. et clausa ia-
nua petentibus introitum. Nescio re. **O**
bum durum et asperum. **O** discidiū solayl-
leui/suspitione recogitātū/amanti sponse
non ferendum. **E**pitthalmiū/nō ita cu-
rat aut perit/mutuas hic in via consolatio-
nes amoris/qu in ad cubiculū eternitatis
plus anhelet. Colligitur ex fine canticorū
vt sponsa monita p sponsum. Que habu-
tas inquit i hortis amici auscultant. fac me
audire vocem tuam. Illico respondit. **F**
uge dilecte mi sup montes aromātū Quis a-
micum talem et taliter velle crederet spon-
sum fugere nec secum esse. Desiderabat cu-
biculum quale non erat i hortis/neci ami-
corum turbis. imo sursum sup montes aro-
matum quo fugere sponsum perit/quoniā
illuc se trahendam mox sperabat. Amplius
et si sponsa deliciofa cupiebat ocium cum
sponso. sciens tamen voluntatem suam. et
se de cura qm̄q; p̄ponebat suis spō-
si voluntatem. **V**eni dilecte mi egrediamur
in agrum cōmoremur in villis. **E**pittha-
laminū tradit multis sub metaphoris et
circumlocutionib; sponsam alloqui spon-
sum p consolationib; recipiendū hic ab eo
Audis quemadmodū petit osculū nūc am-
plexum. nunc trahi post se. nunc fulcra flo-
ribus et stipari malis. et ita de reliq; **L**
ita plane qm̄ amor ociosus esse nequit. **I**
neus qui p̄ se p̄dere gestit assidue/q;
rit intima cordis amici penetrare. **N**az spi-
ritus quidem est qui scrutatur p̄funda/q;
raptum facit et extrahit in amatum. **R**ursū
amica quasi lilium inter spinas positum si
p̄tectionem/si consolationem/si recreatio-

nem querit in dilecto/nemo rē mirabit
neq; iam a deo p se q̄stum p amici dilectio
ne letetur cor meū inquit. cōsidera finem
vt timeat nomen tuum vt scs in amore suo
fortiori stabilitate subsistat. Nam delecta
tio tenet opantem in opatione dicit Brest.
cū expientia. **E**pithalamium nemo pōt
pfectum cognoscere sine triplici theologia
symbolica scz ppria et mistica. Harum quā
liber tradit dyonisi. Sed symbolicam suā
latini non habent/nisi q̄ gustū eius dedit
vlti. ca. de ec. hierarchia tradens intellectu
locutiōis figuralis. qm scriptura sacra trās
fert ad angelos q̄ elati sunt. q̄ armati. q̄ lu
mina ferunt cū ceteris. Sic in eplā q̄dam
de mensa sapiētie. Sparsim vero tam ip̄e
q̄ nostri scripture glossatores exponūt bu
ulmodi symbola q̄ deo tribuūtur/p simili
tudinem ad corpalia/qualiter fit in hoc to
to canticoꝝ libro. nunc de osculis oris dei
quid sit. nunc de vberib; de capite/de ocu
lis/de lingua/de genis/et ita p̄ vniuersū qd
enucliare p̄ omnia/nō est p̄sentis opusculi
seorsum poterit forsan dari. sicut de theolo
gia mistica que p̄orsus est necessaria can
tare volenti p̄ amorem duplex opusculum
hoc illud practice tradidim. **E**pithala
mū poterat p̄ theologiam symbolicā r̄ mi
sticā ad quodlibet genus infionij cū dō
p̄ amorem spūaliter adaptari noiatiū vbi
minus videret ad ep̄i spūm et ad aiā suā
tanq̄ ad virum desponsatū cū muliere
spōsa sua. Sunt hic multa supponenda q̄
alibi iuxta cōem theologie sententiam/tra
dita sunt. **U**nū est q̄ in ep̄o fm humani
tatem/pars seu portio rōnis supior quā h
appellamus spm̄ (ne cōtrouersia sit de noie
finis) fuit ab instanti ceptionis plene be
ta. quē admodū et nūc est et erit in secula. p̄
pterea neq; doluit neq; timuit neq; spauit
spūs iste in eterna beatitudine vbi nō erit
amplius neq; luctus neq; clamor/sed nec
vllus dolor. **S**upponimus p̄terea q̄ a
nima ep̄i que noiatur hic inferior portio rō
nis/quis esset eadē res essentialiter cū spū
non tamē fuit tunc in rermino beatitudis
sed habuit statū vie/subiecta passionibus
eris/vt dolori/timori/pauori cū ceteris. ita
tamen q̄ nulla passio p̄ueniebat iudicium
rōnis supioris minus q̄ in adam p̄ statu
nature p̄mitus institute. sicut et de benedi
cta matre sua fuisse cōfitemur. **A**dūcim
q̄ aiā ep̄i p̄ suis. q̄dem peccatis nō doluit q̄

non habuit. sed p̄ nostris generaliter q̄ ad
sufficiētiā deletionis. sed quō ad effica
ciam p̄ solis electis membris suis. **C**ū igit
tur. ceteraie ep̄i ad suū spm̄ naturalis siml̄z
diuinalis cōuersio sicut cōtra. cōcludit sta
tim p̄spicatur speculatio/q̄ ania petebat cre
bro cōsolatiōem spūs sancti. nūc cōtra dolo
res et obiectis rerum cōtristantiū sensuali
ter et p̄ realem applicatiōem in verberibus
fame siti frigore. nūc aliq̄n cōtra res appre
hensas intētionabiliter cōtristatiōem affe
rentes cuius peccata erant aliena q̄ p̄ com
passionem sua fecerat. **E**leuet igit se p̄
animus in cōtemplatione Iesu xpi in lūie
fidei et euāgelice narrationis. Consideret
deuota pietate animam hanc sponsam spū
ritus impassibilis passibilem et crebro pa
tientem. si p̄ cōsolatione dilectiua suspira
bat ad spm̄. **O**sculetur me osculo oris sui
cū multis siliibus cōsolationis refrigeriū
sonantibus vt illud noiatiū Quis det mibi
te frēm meū sugentem vbera matris mee vt
inueniam te solum foris et de osculer te r̄ iā
me nemo despiciat. **Q**uid sonabat hec op
tabunda petitio si spm̄ cōsideres lac beati
tudinis toto ore. tota securitate. tota dilecti
one sugentem ab vberib; cōsolantis diu
nitatis tanq̄ matris sentiens aiā ad illū
felicitaris statum. quē nōdum acceperat su
sperantem hec dicere. Dicebat xpus p̄ hac
aiā sua/quā ponere et resumere fas hēbat.
Baptismo habeo baptisari et quō coartoz
donec impleatur. que rō sciebat nimirum
glorificatiōem aie subsecuturam/mox ba
ptismū mortis r̄ amplecti nō amplius dis
solubili gauisuram cū spū. **E**pithalami
um traduci poterat ad desponsatiōem spūs
ritus exultantis marie cū sapientia. sed nō
absq; tropicoꝝ cognitione sermonū p̄ the
ologiam symbolicam et anagogiarū p̄ my
sticam. **G**loria f̄ sapia/delicias suas esse cū
silijs hoim. nullā vero repperit sapia delici
as suas cum qua amplius inueniret q̄ cū
beatissimarū beatissima r̄ deiformi maria.
querebat hic cōplecti in via spm̄ marie. iū
gere secū oscula p̄ opationes inspiratiōes
q̄ virtutiū donoꝝ beatitudinū q̄ singula
rū sb̄ spe certa fructiōis iocūdistime ac in
dissolubilis in eternitate. vbi suo spūi duz
ascendit obuianit q̄si mater honorificata r̄
quasi mulier a virginitate sua suscepit illū.
Quid porro dicemus de cōiugio spūs
deiformis beate virginis/cum ancilla sen

De rōne canticorum

fualitate sua / sub typo vel agar vel bale et
zelle. Hōne sensualitas generare dicitur spūi p
lem virtutum maxime moralium quasi i ser
uitate. Hec enim habet libertatem essentia
aliter sed qualem dicitur sibi cōicāta spi
ritu. **¶** Sup his itaq; cōiugijs in eadē p
sona humana / grande silentiū est apud ex
positores canticorū. qui de ceteris mysticis
plurima disseruerunt. Hreg. et Beda de ec
clesia et xpo. Nicola^{us} de lyra de synagoga et
deo. Bern. de aia et verbo et aliqua de hūa
na natura ad filiū suppositū. S. parisiē. d
vtriusq; p declarationes et distincōes ma
gistrales p quales refert sanctus Tho.
hic incessit distinguendo multiplex osclm
multiplex verber. et oleum et yngentum. et ita
de reliquis que dilant materiam. Orige
nem non habemus quē Hiero. in hoc ope
re testatur. nedū alios vicisse. sed scipm.

¶ Ceterū de matrimonio plati cum eccle
sia domina sua quā fecundat spūi sancto et
ipse custos est eius typo Joseph ad Mari
am. Rursus de cōiunctione angelice natu
re cū deo non legimus exposita hic p cōte
tra seriem cantica. **¶** Quid preerea q amor
ris lingua (Bernardo teste) barbara est nō
amantibus. sed qualis est precorū amanti
bus. sane difficilis cognitu p hec cantica.
si non eam efferat familiarem diuturna cō
uersatio. Occultat enī se sub enigmatibus
et figuris loquitur p interiectiones voce nūc
incognita. nūc interrupta. nūc de spūe ad
hoc in alterum. quasi sine lege vel ordi
ppositi tenacis. vel sequele. semet transfert
quāq; variatis verbis sensum retinet eun
dem. aliqñ sensus plurimos vnicō vbo cō
cludit. **¶** Deterret nos hec cōsideratio ple
niores de canticis canticorū temptare ser
monem in hoc opusculo tertie pationis. q
theologia post historiam et phiā assumpsit
originem cantici diuinalis in caritate radi
cati non cōpletam dare cognitiōem. q nec
magnis voluminib; expletur. addito q vn
ctio plus in hoc docet q lectio. plus deuotio
q demonstratio / plus desiderii / seruēs
in affectu / q studiū vebemens in intellectu
q̄uis vt pnotauimus / assidua diuturna q
meditatio sit necessaria. que valeat ceteris
omnib; curis / impleat illud. Vacatez vide
te Et iterum. Sinitate et videte. ducat aiam
oportet deus in solitudinem vt ibi loquat
ad cor eius et lactet eam et impleat solatio
eum germine scro. **¶** Concludentes ad ex

trimum dicamus q in amoris hoc cātico
et exercitio / supra quodlibet aliud versatu
sus noster pabolicus pncroz in foro. qui
nūc ad saltum. nūc inducit ad lamentum.
Primū sub cōsumandi spe cōiugij in glo
ria. Alterum sub formidine pennis rpu
dij. vt exultatio sit cū tremore. Plac timor
instar corde sonātis vbi cor vicissim spe di
latatur / mox timore constringitur. **¶** Hoc
autem agere eo facilius philocaptus in a
more dei quoad exemplum amorosissimi
Augustini) altius misteria diuinitatis et fa
miliarius miseriam humane fragilitatis su
erit pscrutatus. dum nescit homo q distri
ctioe qd agit iudicetur. nec quo fine termi
netur. **¶** Te etiam laudabili vite hominū si
semota pietate iudicetur. Hinc Augustio
fuerunt pfundissime p pia matre lacrimae.
Hinc sibi iam seni fuerunt lacrimae panes
die ac nocte. amarissimam quoq; legis lu
gubrem p ceteris sue senectutis iam pene
extremam duxisse vitam. **¶** Crediderit ali
quis forsan hoc Augustino ppter obsidio
nem ppe civitatis euenisse / multo ampli
ppter iudicio dei formidinem anxiebatur
arbitror. sciens nō magnū esse si cadunt pe
ritura mentis. et si moriūtur morituri. con
siderabat q leticie et tristicie p palib; vane
sunt et nihil si cōferantur eternis. Erant ni
hilominus in pace mentis / amaritudo sua
amarissima in sūma desperatione sūme spes
fians. **¶** Posset ex pmissis gamma mysticū
quod in quinq; voces affectuū fm quinq;
vocales litterarū alibi diuissimū / ad tres re
duci velut in trigono seu in tricolorado ad ex
emplar aliq; beatissime trinitatis Timor
cū mesticia oriens ex cōsideratione patris
reprobantis. Spes cū leticia ex cōsiderati
one verbi redimentis. Pietas seu compas
sio sui et aliorū ex cōsideratione spūi sancti
subinde cōsolantis. Vñ versus. Spes nō
mor et pietas resonant in carmine cordis.
Tres et ad has voces gamma referto no
uum. Dat spes discantum mollem. tremor
est tenor atq;. Ut cōtrateno est compatiē
pietas. Cor assidue cordas symphonia cō
coris. Huic fit ei q chorus cōcinit angelic
Ita tandem optet gaudere cum gaudenti
bus / et flere cū flentibus. si nō voluerimus
improperiū ferre quale notauit xps aduer
sus reprobam iudeorū generatiōem sub pa
bola pueroz in foro clamantium. **¶** Lecini
mus vobis nec salta istis. lamenta quim? nec

placitiss.

¶ **Secūdu opusculū**

Opusculum istud de cantico rdo id est de cantico cordis h3 tres thomos. i. diuisiones vel tonos pncipales cum notis et notulis. Note sunt considerationes speciales. Note vero particule singulares. **P**rimus tomus continet pbemium cum designatione quale fuisse monocordum in statu ino centie. et quale est in statu virtutis pfcē vt i Christo fuit et Maria p nouem notulas. Ponit vltterius differentias cantici cordis ad canticum oris / cum distinctione cantici noui hominis ad veterem p. r. notas seu notulas. Ponit consequēter dabitatiōes multas circa pscntia que soluuntur p reli quas. xxxiii. notulas. **S**ecundus tomus deducit pncipaliter q' est ponendum canticordū docens quid sit descriptiue. et quē admodū habere debet suum gamma. et qūter fuit in christo et maria. Continet. xij. notas fm cōsiderationes totidem spāles pncipales et in vniuerso notulas. xviij. singulares. **T**ertius tomus instituit nō abscq' circuitu qualiter gamma formetur pro canticordō continens notas et notulas. que se legendibus offerunt satis plane.

Thomas primus

Gratia qui audiunt verbum dei custodiunt illud. Verbum habituri de canticis per theoriam et praxim. **D**odo pncipue de canticordō quod est verbum dei in cordibus nostris. Quale potuimus erordium cōuenientius assumere / q' a verbo verbi dei / q' a principio de principio / q' a dei sapientia p quā condita sunt omnia et sine qua facere non possumus quicq'. Que ludēz erat cum patre dum cuncta componeret / et cū ipsum laudarent astra matutina. **N**ec est sapientia quā auris bona audiet eam omni cōcupiscentia. **A**periat igitur aures nostras sonet et expediat verbum dei cuius tonitruū ista fuit exhortatio. **N**isi habet aures audiendi audiat. **A**uris itaq' cordis intelligēs **Q**uibus non aptis / sumus (intra puerbiū) **A**sinus ad lyram. qz nullā in armonia verbi dei dulciorem sup mel et fauum suauitatem inueniemus. **P**orro si repletum fuerit cor nostrum verbo dei. fiet quod ab eo dicitur.

Et abundantia cordis os loquitur. **A**būdet igitur boneq' Jesu cuius os hic loquitur et eructat / cor istud verbum bonum. **A**būdet igitur obsecro spūs tuus bonus in periculo corde meo et impleat illud vt desermo in aptiōe oris mei. et semper sit laus tua in ore meo. compleatur in me monitio tube apostolice / que afflatu tuo abundāter impleta / nobis omnibus insonuit et cecinit hortans docens et interpretans verbum xpī ait. **H**abiter in vobis abundanter in lōmī sapientia cōmonentes et docentes vosmet ipsos in psalmis et himnis et canticis spūalibus in gratia cantantes in cordibus vestrīs domino. **O** verbuz christi. imo verbū xps quod erat in pncipio apud deuz et de' erat verbum. et verbum caro factum est. **V**eni domine Jesu habites in corde abundāter et si non in in omni sapientia saltem per fidem que p dilectiōem operetur. vt docere et cōmonere valeam me pmitus. deinde proximis meos filios tuos / in psalmis / et de psalmis himnis et canticis spūalibus. vt si mus in gratia cantantes tibi dño in cordibus nostris et gratias agentes p omnibus tibi et patri. **C**antet ecce quotidie vocib' crebris vehementer aurib' nostris spūit' tuus bonus p ora ppharum. tua organa p sonans. **C**an. do. can. no. **E**t rursus. **C**antate et exultate. et psallite. **E**t iterum. **P**sallite deo nro psallite. psallite regi nostro psallite. **Q**uonia in rex. ois ter. deus psal. sapi. **N**ec autez exhortatio milices repetita / nullo modo prozsus erequi poterit os nostrū nisi pmitus impletis cordibus vestrīs. **Q**uonia am ex abundantia cordis os loquitur in canticis. **Q**uā felix illa ciuitas in qua iugis solerantitas vbi vna vox letantium et vn' ardor cordium que plena modulis in laude et canore iubilo. vacat. vider. amat. cantat in eternum pleno corde toto ore. **F**elix n' bilominus homo qui factus est rectus. si non immiscuisset se peccando questionibus infinitis. non de paradiso voluptatis et canticis angelorum detrusus esset in valles lacrimarum in velamentationis et placentū **Q**ui iam compatus iumentis insipientibus et surdior illis factus. cor fere sicut nabuchodonosor habet vt audiens nō audiat et intelligens nō intelligat. **F**ormaue rat itaq' dei sapia ad similitudine maior' mūdi corpalis / corpus hoīs. in cui' medio posuit cor instar sol' in celo. **C**ōposuerat illō

Bg 5